

GLOBALISERING OG POSTMODERNITET

Christina Maria Jessen og Søren Hein Rasmussen

Tiden efter 1989 har været præget af to begivenheder, som afgørende har påvirket samfundsudviklingen og de tanker man har kunnet gøre sig om det gode samfund: Det kommunistiske Østeuropas sammenbrud i 1989-90 og angrebet på World Trade Center 11. september 2001. Den første begivenhed indledte en grundlæggende optimistisk periode, selvom der naturligvis langt fra var enighed om, hvilken retning samfundet bevægede sig og burde bevæge sig i. Terrorangrebet 11. september lagde en dæmper på optimismen og medvirkede til, at gammelkendte begreber som nation og religion blev taget op på ny og kom til at spille en aktiv rolle i hverdag og politik over store dele af jorden, efter at man havde troet, de havde udspillet deres rolle.

De klassiske ideologier efter afslutningen på den kolde krig

Modsætningerne mellem de politiske ideologier fik mindre betydning efter den kolde krig, men de forsvandt naturligvis ikke bare. På mange måder kan begyndelsen til en ny ideologisk debat ses med den amerikanske politolog Francis Fukuyama's bog *The End of History and the Last Man* fra 1992. Her blev der med et klart liberalistisk afsæt argumenteret for, at hele verden gradvis ville overtage vestlige idealer, regeringsformer og økonomiske principper, og at der ikke mere ville ske grundlæggende samfundsændringer. Denne vision blev på mange måder styrende for liberale og socialliberale tænkere og politikere gennem 1990'erne og de første år efter årtusindskiftet, men kom ikke til at stå uimodsagt. Særligt fra konservativ side blev der svaret igen. Det skete med Samuel Huntingtons bog *Clash of Civilizations and the Remaking of World Order* fra 1996. Den præsenterede i stedet en tese om, at verden var inddelt i en række civilisationer, hvorimellem der var grundlæggende modsætninger. Denne opfattelse fik efter 11. september 2001 yderligere vind i sejlene.

Berlinmurens fald. Brandenburger Tor d. 10. november 1989.